

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden es. k. postabevételénél, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3, fél évre 6, évről 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetők minden négy hasábol egy sor után 4 pkrért közöltetik; folytonos hirdetések 10 pkr elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bérletdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: n. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

A REPCZE-POGÁCSA MINT TRÁGYA

I.

Mielőtt magáról a kitűzött tárgyról szólnánk, nem lesz talán érdektelen a halhatatlan vegytanár Liebignek nem régen közölt vegytani leveleiben kifejtett legújabb nézeteit, a trágyának a termő-föld és növényéletre mikénti hatásáról, előrebocsátani. Meglehet ugyan, hogy a tárgy némelyek előtt száraznak, vagy, mint mondanak, tudományosan fog tetszeni, és untató leend, kik az eféléknek legkisebb értékét se szokták a gazdaságban tulajdonítani: de olvassuk meg csak egyszer bármi kevés figyelemmel, még második elolvasásra is fogjuk méltatni, s már ekkor akkora hatást fognak reánk gyakorolni, hogy meg vagyok győződve, miszerint még többször is vágnánk ehhez hasonlókat olvasgatni; mert hiszen ezen nézetek merőben a gyakorlat mezején termelt virágok, állandó színezettel és esmeretes illattal, melyeket a tisztán gyakorlati gazda éppen oly jól ismer, mint az elméleti, — de megnevezni nem képes: ne irtózzunk tehát élvezni azokat, mert a gyönyör mellett még hasznót is várhatunk tőlük.

Okszerű gazdát olvasás és tanulmányozás nélkül, legyen még oly hatalmas, parancsoló hanggal megáldva, ma már épp oly lehetetlen képzelné, mint okszerű gépészt kellő esmeretek nélkül.

A következőkből átlátandjuk, hogy Liebig éppen nem kíván a gyakorlati gazdákkal szakítani, csak vezérfontalt ohajt adni kezökbe, mely bévezesse őket, ha tapogatózva is, a természet titokteljesnek képzelt műtárába, s fel akarja bátorítani, hogy ne irtózzanak ok a tudományosabb zománczu kísérleteknek méltánylásától, megfontolván, hogy a tudomány azon hatalmas erő, mely a világ fölött uralg. A tudomány, a gyakorlattal kezett fogva, képes csak a kor igényeit kellőleg kielégíteni: tanulmányozzuk tehát termő-földeink alkalmait, s okszerű gazdaságot kezdhettünk rövid idő alatt ott is, hol a tisztán gyakorlati gaz-

da csak nagy áldozat, és még teteme-sebb idővezetéssel érheti el célját. Ha jobbit akarjuk talajunkat, tisztában kell lennünk annak alkátrészeivel, nehogy a trágyával éppen abból adjunk legtöbbet, melylyel már különben is bővelkedik; — esmernünk kell továbbá a művelet alatti növénynek alkátrészeit is, mert csak így vagyunk képesek fáradságunk és pénzál-dozataink után az eredményt biztosan kiszámítani.

Ez, és ezen tényekhez hasonlóknak kellő figyelembe-vétele varázsol jelenleg minden országokban, hol az okszerű mező-gazdaságot kellő méltánylásnak örvend, nem terjedelmes ugyan, de mentől számo-sabb vegytani műhelyeket elő, hogy így a gazdának alkalma lehessen termő-földje, az alkalmazandó trágya, és a növény alkátrészeivel megismerkedni: és pedig hogy az ilyen műtételek a lehető leggaz-daságosabban történhessenek, minden újon-nan alkalmazott iskolatanítónak birnia kell legalább az ide vágó vegytani ismeretekkel.

Liebig és Stöckhardt a mező-gazdás-zatot, egy eddig nem is gyanított magas fokára emelték a működésnek; alig bizi-nyítá be az első trágyának a növényzet-rei mikénti hatását, sietett a második azt azonnal Némethon mezőgazdaságánál gya-korlatilag alkalmazni, és így övé az érdem, hogy a vegytani műhelyek szerény kísér-leteiből, csalhatatlan számításán alapuló vállalkozás nőve ki magát.

Meggyőződve Szászbon gazdái a Stöck-hardt ur kísérleteinek és állításainak ala-posságáról és dönthetlenségéről, bátr-an fektették ma rendelkezhető tőkékét trágyavásárlásba, mert ki vala előttük számítva, hogy ha a guanok fojtányi tar-talma ennyi, és egy mása guano ek-kora árban kapható, az ebbe fektetett tőké-nak kamatja Szászbon legtöbb birtokain fél-év alatt 10% leend. És hogy jól számított, megmutatta az eredmény. Tudjuk pedig, hogy Szászbonnak égh jla nem legkedve-zőbb a mezőgazdasátra nézve.

Liebig erre vonatkozólag megjegyzi, hogy, ha a nagy nyeresém azon gazdá-

szati eljárás kifolyása, mely által a talaj-nak termőképessége lassan-lassan kimerül és elgyengül, gazdagítsa bár azt, ki élvez-i a nyeresémet — általában, különösen pedig a jövődőt tartva szem előtt — okos eljárásnak nem mondható, és ő ezen ind-okból a jelen gazdasági-rendszert rabló-rendszernek nevezi, ambár igen jól tudja hogy a mezőgazdának legnagyobb része azon elhitéstben él, miszerint éppen je-len gazdálkodási modora képes birtokai-nak örök termő-erőt biztosítani.

Hogy a talajnak östulajdonát megíut vissza lehessen adni, nem hiszi ugyan Lie-big ur: de meg van győződve, hogy a rendelkezésünk alatti eszközök okos alkal-mazása, és felhasználása által oly ered-ményeket érhetünk el mégis, mely az ed-digiekkel egybeazonosítva igen nagyszerű fog lenni.

Nemes János.

JUTALOM HIRDETÉS.

Az erdélyi Gazd.-egylet 1858. máj. 8-dikán tartott választmányi gyűlésének megbízásából, a földmívelési és állattenyésztési szakosztály, folyó évi július 30-tól kezdve aug. 1-jeig bezá-ról, a kolozsvári sétány arenájában barom-tárlatot fog rendezni, hol következő állatne-meket, következőleg fog jutalmazni:

1) A hazai faj legkiválóbb 4-edű bi-kát 10 aranyval. 2) A hazai faj legkiválóbb másodikú bikát 6 aranyval. 3) A járomv-nás kívánalmának legkiválóbb megfelelő egy pár ökröt 8 aranyval. 4) A legkiválóbb negyedű üszöt 6 aranyval. 5) A legkiválóbb másodikú üszöt 4 aranyval. 6) A leg-jobb tejelő tehent, bármilyen fajból, 10 aranyval. 7) A legjobb tejelő bivalt 10 aranyval. 8) A legkiválóbb sertést, mely ezen hirdetés köz-rebocsátása után vetetett hízóba, 5 aranyval. 9) A legjobb 1½ éves fehér mangalicza-kant 6 aranyval. 10) A legjobb telivér 1½ éves kant, a yorkshire-i fehér angol fajból, 4 aranyval. 11) A legkiválóbb bármilyen fajú kocsát, mely már egyszer malacozott, 6 aranyval. 12) A legkiválóbb bármilyen fajú 2 évesnél vénebb kant 6 aranyval. 13) A legkiválóbb bármilyen fajú és nem fiatal sertést, melynek kora 12 és 18 hónap közt van, melyről helység-bizonyítvány nyil kimutatatik, hogy az nem ház körül, ha-nem nagyobb nyájban, mezőn növekedett, 4 aranyval. 14) A legszebb idei cochinchinai

tyukot és kakast együtt, 2 aranyval. 15) A leg-szebb idei angol durhing kakast és tyukot együtt, 2 aranyval. 16) A legjobb hazai fajú kakast 1 aranyval. 17) A legjobb hazai tyukot 1 arany-val. 18) A legkiválóbb bármilyen régi hazai fajból bemutatott, s bár mióta hízalt sertést jutalmazza id. gr. Teleki Domokos 100 pfrtal, oly föltétellel, hogy a nyertes hízót tulajdono-sa, a nyert díjon felül fizetendő 50 pfrtért tar-tozzék a díj-levőjének eladni.

A kiállított barmok koráról, mint szintén a barmok tulajdonosairól, minden kiállító előjárásági bi-zonyítványt tartozik bemutatni, melynek hiá-nyával barmai a tárlaton a díjakra nem verse-nyezhetnek.

A díjak alapítóinak névsora, a díjak teljes begyűlte után közlé fog tétetni.

A tárlatra adandó barmokat előlegesen bér-metett levélben osztály-elnök Tisza László-nál Kolozsvárrt, Ó-vár, gr. Bethlen János-ház, lehet bejelenteni.

A tárlatot megelőző napon pedig titkokok tanár Fialy Henrik ur belső-királyiucza szál-lásán, hol folyó év július 29-kén egy a jelen-tések elfogadására rendelt egyén, folytonosan jelen leend.

Tisztelettel kérjük azonban gazdátársainkat, a bejelentéseket mielőbb megtenni, hogy az előintézkedéseket a szerint tehessük.

Tisza László, osztály-elnök.

Nagy Ferencz, felkért jegyző.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Ragusa, május 9-én 1858. — Kétséggel nem szenvedő dolog már, miként a magas porta ma-gát elhatárolta már elévült arra, hogy a csep-lesz rajakkal, s a feketehegyekkel komolyan bánják nem tekintve semmi reklamatiokra. Bi-zonyos az is, miként ambár a trebignei conferen-tia nem sikerült, de azért a pasák, s az angol, francia, osztrák consulok a legnagyobb egyet-értésben vannak, s a muszka agensekkel meg-vetélés bannak; sőt a francia consul tegnap itten a muszkákat intriguánsoknak mondotta töb-bek hallatára, avval a hozzá adással, miképp ezen egész zürnek, s rebellis háborúnak a musz-ka kormány az óka; könnyű hát átlátni a dolgok situációját.

Kiaml elfendi egy categoricum ultimatumot küldött Czettinijébe. A feketehegyi követek Tre-bignéből tegnap ide érkeztek, innét honukba visszamenendők.

emeld fel tekinteted s lásd magad, mely igen szép vagy! Ugy... ugy... csak bátorság!

Saphira, ki szerényen és félénken lesütött leintettel, kétkedés és felhít közt, most édes érzettel majd bosszankodva hallgatja a biztató, hízog, ingerlő, megnyugtató, csaknem kerítő szavakat, most habozva fölemeli szeméit, se-besen a tükörbe nézett és... elpirult. Elpirult és kimondhatlan érzéssel borult vigasztaló agy barátja nyakába.

— Oh Emerentia! — susogá elrejtve ar-czát, — te ugy bász velem, mint egy gyer-mekkel, s én valóban szegénylen magamat.

— Nos, hogy tetszik neked az a menyec-ke oit a tükörbe? Mellette láthatad az ellen-tétet. Valld meg igazán, hogy meg vagy elé-gedve.

— Ah... mit mondjak?... igen! De Is-tenem, ne beszéljünk többé erről! — mondá a szép özvegy, sebesen elfordulva, s kis kezeivel zavartan eliakarva arczeit, melyek lángoltak.

Emerentia diadalérettel tapasztalta, hogy fecsegése a legkedvezőbben hat a világnat szép asszony kedélyére, s tudva, hogy a rábeszélésnek soha sincs oly biztos sikere, mint épp azon pillanatban, midőn a szív megindul, nem akar elszalasztani az alkalmat, hogy őt reá-beszélje kibékülni a világgal és önmagával. S ezt elérhetni sohase birt több reménnyel, mint épp e perczben, midőn az imént oly ingerült és dacos hölgy, szívét ellágyulni érezvén, egyszerre, ugy szólva, elveszté az egyensúlyt és már ezáltal ingadozás jeleit árulta el, mint so-ha azelőtt. Odalépett tehát hozzá és megfogván kezét, a testvéri szívózság leggyöngédebb hang-ján mondá:

(Folytatjuk.)

SAPHIRA.

Írta HALMÁGYI SÁNDOR.

VI.

Saphira.
(Folytatás. *)

Saphira egy percig elgondolkozni s magá-val küzdeni látszott; azonban egy kétkedő, bo-szus mozdulat után hevesen felállt és keserűen mondá:

— Engem ne szeressen senki!... Miféle vakmerőség is irányomban ily érzelmeket táplálni? Hát ki vagyok én, hogy egy... egy Márkházi hozzám meri fölemelni szeméit?

— Ki vagy?... Egy szép asszony, éde-sem, oly szép, mint senki más.

— Én nem vagyok, és nem is akarok az lenni!

— Hiába, édesem, mégis az vagy: szép, deli és bájoló.

— Eh uram Isten! ez mind nem igaz. Én egy csúf és vén asszony vagyok, s azzal vége!

— Magad se hiszed.

— De édes Emerentia! — kiálta fel Saphi-ra egészen magán kívül, — az égre kérélek, ne bocsánst ellenmondásáddal! Hiszen éveimnek száma...

— Ki beszél itt az évekről?

— De én már a koros nők sorába tartozom éveimmel fogva! — tört ki egészen elkeseredve a fölingerelt hölgy, ki tán soha szebb és elra-gadóbb nem volt, mint e pillanatban.

— Lirum-lurum! — felelé Emerentia, kis száraz kezével hederintve egyet; — mond ezt

*) Lásd a Kolozsv. Közlöny 38-dik számát.

mindennap tiszser a legnagyobb társaságban, még se fogja elhinni neked senki. Szemedbe fognak nevetni, s így szólni: asszonyom, ez nem szép, önmagát rágalmazni! Vagy tegyük fel, hogy lesz olyan, a ki elhiszi neked, hogy se husz, se harmincz, hanem negyven, sőt talán éppen ötven éves vagy, mint én (nevezz ki, két évet elhallgaték), tegyük fel, mondok, hogy elhiszi, mit gondolsz, annál kevésbbé szép-nek és bájolónak fog-e tartani? Sőt ellenkezőleg.

E szavakat mondva, a szeretetreméltó né-nike átölelte Saphira karcsu derekát, s minden duzzogó vonakodása daczára, gyöngéden oda-vonván őt a nagy aczéltükör elibe, a legnyá-jasabb mosolylyal, s kimondhatlan jószág és elé-gültségtől sugárzó arczaal, mondá:

— Oda nézz, édesem, és valld meg, hogy ma csak rágalmazni tudsz. Mond: hát így néz-nek ki a vén asszonyok? Istenem, mily szép és üde, mily deli és fris alak ez! Ah, ha fér-fiu volnék, halálra szeretnes tudnék lenni be-léd. De hát miért fordulsz el? Ne légy bohó, emeld fel azokat a sugárzó szép szemeket, jer, angyalom, jer és bámulj és kérj bocsánatot tő-lem, hogy rágalmazni magadat meréd. No, nézz hát egyszer fel a tükörbe!

Ah... bocsáss! — rebegé Saphira, csak-nem könyekre fakadva. — Már minek ez a ke-gyetlen játék velem? Nevetni akarsz húságo-mon, hogy felhívsz magamat itélni meg? Hagyj engem, jó asszonyom! — folytató egyszer-re elérzékenyülve; — én nem hiszem magamat olyannak, a minőknek mondasz, és hidd el, olyan lenni nem is akarok. Hadd legyek én már elfe-ledt koros nő, hadd bizzam másokra örülni an-nak, ha szépek és szerete lenni mondatnak. Elmult az én ifjúságom, elmult, hanyatló-félben élttem napja már. Ámitni engemet miért akarsz tehát, miért elhítni velem, hogy vir-rad, midőn alkonyodik. Oh gondold meg, mily

keserves családás: napfeljöttét várva, az éjsz-kát érkezni látni. Jó reggel helyett, mondj ne-kem inkább jó éjszát!

— Jó éjszát? Már hogy is ne! Ki látta lerepedni, midőn a nap még fentragyog! Fel-fel, édes gyermekem! Neked még mosolyog az élet, bármily komor arcot csinálj is neki. Oh ha szemlélem e tükörben magunkat, — szólt Emerentia kissé reszkető hangon, — ha szem-lélem és összehasonlítom e két alakot egymás mellett, ugy tetszik nekem, egy hervadt kóró simul egy pompásan kinyílt virághoz. Az vagy te, kedvesem, az vagy bizonyára, szép és bájo-ló. Nézd e fekete selyemfűrtöket, ez egyszerű, s mégis bohókás kedves fejtőköt alól kikandikál-ni. Hasonlítsd össze az én fehér... fehér... fehér hajaimmal. Oh én igazán vén asszonyom!

— Emerentia! — mondá Saphira egészen meghatva a koros hölgy önkénytelenül elérzé-kenyült hangja által, s érzeményesen keblére ölelvén őt, részvételtjesen ismétlé: — szegény Emerentia, milyen szép voltál te egykoron!

— Az voltam, kedvesem, legalább ugy mondták, de oly szép, mint Saphira, mégis so-hase voltam én. Nézd ez arcot, — folytató a szeretetreméltó néni, finom ujjackait gyöngéden végigvonva a deli hölgy félarczán, me-lyen gyermeteg szemérmeskedés, habozás, kétkedés, öröm és félelem tükrözött; — oh nézd e halvány barna arcot, e sugárzó szép sze-meket, és e meggy-ajkát, melyek bizonyára nem azért adtak, hogy csak imát rebegjenek s átkot szórjanak a világra, mely jobb, mint képzeld. És e gyönyörű nyak!... e dombo-ru, hófehér kebel, e gömbölyű karok, s ez a magas és teljes, ez az életet és bált lehelő alak, melyre e vénasszonyos házi-köntös helyett in-kább illenék menyasszonyi ruha. Ah, Saphira,

A török sereg a múlt hét folytán elhaladó mozdulatokat tették, s tegnap Gráhovához felőrá jutottak olyan fölféltel, hogy ma vagy holnap megtámadják. De a rájárhk is Gráhovat szorgalmasan erősítik, s Montenegróból 2000 álló segéd-csoporthat várnak, s így két három nap alatt nagy eseményt találhat helyet. Azonban számtalan menekültök jönnek az osztrák vidékekre. Gráhova vajvodája, a gráhoiák lelke, c. h. 6-kán lábát eltörte, s Bázában Drágál erőde mellett, a cs. kir. Capovillánál fekszik.

Tegnap délután újra két hadi-győzős érkezett 3500 katonával s 12 ágyúval Hassan pasha vezénylete alatt, s Kleknl partra szálltak. S majd ha ezek is egybegyűlnek a régebben jött török csapatokkal, akkor lesz igazában haddel-hadd, kivált ha a rájárhk költségkivál átomteljes reménye szerint a lengyel határszélekről kaphatnak muszka segélyt, mely hanemha a légkörben repülend ide, mert az osztrák kormány költségkivál nem engedend útát Magyarországon keresztül.

Farkas Sándor.

Kolozsvár. május 10. 1858. — Az érmelléki borosgázdák megmutatják, hogy mikint kell polemizálni. Ugyanis Scherzer ur európai híru nagy borkereskedő, megvett aról 7000 akó borkat, azok között lehetett vagy 1000 akó jobb évbeli bakator bor is. Silány boréven a bakator ritkán szoktak külön szűrni. Scherzer ur azonban még is azt írta hirdetéseibe, hogy Érmelléken minden bakator-bort megvett. A régi divat szerint erre egy sallangos czikkel felelték volna, de az érmelléki ezt nem tették, hanem, hogy megmutassák, meg mennyi s mily ritkabcsu bakatorbor van pinczéikben, f. é. május 30-ára nagyszerű borkiállítást rendezendek Diószegen. E czélra 4000 palackot vásároltak, dugógépet s új dugókat. Minden gazda 3 palackot töltend meg minden fajta borából; reá leendő írva hol termelt, melyik évbeli, mennyi van belőle, mi az ára?

E nagyszerű borkiállításhoz... melyre minden borismerőt jó szívvél látnak, Scherzer ur külön levélben meghívott a kiállító bizottság részéről.

Ezzel a hirdetéssel megczafolándjak. 2-szor Scherzer ur s más borkereskedők az érmelléki borosgázdák s jelesnél-jelesb boraikkal személyes ismeretségbe jönnek. Harag helyett megiszszák a barátság poharát!!! Ez már észélyes demonstratio!

Használva ez alkalmat, lehetetlen elhallgatnom több börtormeszlőink abbeli nyilatkozatát, miszerint jó lenne a júliusi kolozsvári vásárra egy nagyszerű borkiállítást rendezni. Erről mielőbb tanácskoznunk, hogy a berlini, bécsi, pesti — nagyobb borkereskedők híral vehessék, kik a múlt hónapban roppant mennyiségű bort szállítottak a Dunán felfelé, hogy vagy személyesen, vagy factoraik által megjelenhessenek.

A múlt évi itteni borkiállításkor, oly hazai borokat kóstoltunk, melyek a versenyt (jó pinczekezelés mellett) a világ minden boraival kiállják.

Boltjaink rakva vannak mindenféle külföldi borokkal, különösen Schütz Károly ur kereskedésében Scherzer boraiból sok fajta található, melyeket ha megkóstolunk, a mi jobba boraiknál bizonyára előbbvalóknak nem találunk.

Ezen tény leghelyesebben igazolja azokat, kik borászatunk jövőjére nagy súlyt fektetnek.

Girókuti.

M.-Vásárhely. A Közlöny idef. 28-ik számában egy „Utazó” fölemlíté a vásárhelyi-kerületi kölcsönös tűzkármentési egyesület. é. márczius 28-án tartott közgyűlése folyamatát és tárgyait. — Ezen fölemlítés jó szándékból s utazónak ügykegyeltes tollából főzandéknak látszik, miért megérdemli, hogy a mi számbeli hibák tudósításában vagynak, származatuk legyen azok akár a dolog folyta nem eléggé ismeréséből, akár betűszedési hibából, kipótoltassanak. p. o. nem 2.477 forint: hanem 24.774 pft. segedelem-pénz osztatott ki, és hogy az egy-egy évre elő róvatál 1857-ben se haladta meg a 14 krl. száz forint után; — hanem

a szerkesztőségnek csillagos megjegyzése által kényszerítve találtam magamat, azon jegyzésben a tényállás, az ügy körülményeit, összehasonlítás és számbeli tévedésről helyrehozni. Mert lélelebb is ténylegesen nem áll azon nézet, hogy a volt marosszéki kölcsönös tűzkármentési intézet — az állat, hogy M.-Vásárhely városát fölellette eredeti előnyeit azonnal elvesztelte volna; — ugyanis nem most ölelte föl, hanem még 1852 december 8-án egy kegyesen ajánló kormányrendelet eredményiben, — mégis eredeti előnyei mainapig is fennállanak. *)

Hogy egy nagy egész akár városban, akár falun orszáki kárt hagyhat maga után, — mind igaz, Isten kezeiben vagyunk; de a városban történelhető tűzkárnak a falusival való összehasonlítása nem talál, s mutatja azt, hogy a szerkesztőség az intézet szervezetevel ismeretlen, és azon nézete is, hogy a városi biztosítás tárgyainak értéke a falusit százszorososan meghaladná, nem áll; — ugyanis az éppen példál fölvetett m.-v.

Vajjon hány épület volt mostanig biztosítva M.-Vásárhelyről, a székhöz tartozó nemesekkel kivül, melyek azonban szétosztásuk által nem veszélyezteték a kölcsönösség előnyeit?

sárhelyi Görög-háznak, s mellette levő épületek eléghető részei nem igen mehetneknek többre mint egy jó falusi birtokosnak gabonával s szénával beállított csűrös-keretjé; igaz hogy megtörténhet (mert, mint mondan, falun is, városban is Isten kezeiben vagyunk); hogy lehetséges oly égis, mely közel hozná a részvényeseket a ban, querottsághoz, de mind az előbbi kormány u. m. gubernium és fölséges udvar, mind a jelenlegi magas kormány is, — több rendbeli bölcselelőrenéző rendeleteikben éppen és éppen ezekből ajánlották és utasították az egyesületet arra, hogy igyekezzen a régibb keskeny kört lehetőleg szélesebbre terjeszteni; — ezért terjesztette ki magát az egyesület még 1852-ben az egész m.-vásárhelyi kerületre, mi végre, az egyesület kérésére, a magas hatóság m.-vásárhelyi kerületet alkotó falvak és városok sorozatát azonnal szíves közszéggel hivatalosan le küldtö: — ezen kiterjesztés tehát nem új dolog; csak hogy eddig csak az egyesület jegyzőkönyveiben állott, s most alkalmaztatván a szabályok a jelenlegi politikai rendszerhez, most iktatódhatott be legelőbb magokba az egyesület szabályaiba is. Szerkesztőség helyesli az intézet eddigi szervezését, mely csak a falusi vagy kárpótlásra szorított volt; de eddig se éppen úgy volt; mert a régibb szervezőt szerint is M.-Vásárhelyről 32 nemese telek fel volt ölelvé, — és hogy már kezdetben az egész város föl nem öleltetett, semmi egyéb, hanem egyedül öka az volt, hogy az egyesület csupan Marosszéki törvény és polgári hatóságnak keblé intézete volt, s más törvény és polgári hatóságot, — mint melyre Marosszéki tisztihatsághoz ki nem terjedhetett, ilyen keblé intézetbe föl nem vették.

Egyébiránt a szerkesztőségnek csillagos megjegyzését, mint figyelemztetést, s mint melyből okulni lehet is, kell is, csak köszönettel lehetne fogadni, ha szerkesztőség maga lapjaiban már a múlt évben ezen intézetet a kolozsvári beolvastatni nem javallotta volna; de ezen körülmény miatt könnyen gyanus színt válthatna, a különben nem érdeklélten megjegyzés is **); főként miután a Kis Kukulülló mentin, nem tudom, fogadott vagy fogadatlán ügynökök szélthiben bujogtatnak a m.-vásárhelyi-kerületi egyet elen, s a kolozsvári mellett, kik, jó lenne, ha fontolára vennék, hogy buzgólkodni — a kolozsvári, igen jeles, és a maga nemében elég bölcse szervezeti intézet mellett, igen szép dolog; de azian éppen oly rut dolog azt a buzgóságot, más hason nemü intézet népszerűsítésére lealjasítani.

Bothos István.

*) Ön gyannusit, kár érte. Tudva van ön előtt, hogy a „K. Közlöny” egy év óta tottall elalult szerkesztő; az is tudva, hogy azelőtt más szerkesztette; szíveskedjék megnevezni a „K. Közlöny” tavalyi ápril 2. és 5-ik számait, s megfogja látni, mit tettem én azonnal, s a mint a lap szerkesztését átvettem a marosszéki tűzkármentő-egylet érdekében s mennyire mondatték ellent a korábbi szerkesztés beolvastatási nézetének? szíveskedjék továbbá megnevezni a tűzkármentő jegyzőkönyvöt, s látni fogja, hogy én, illetleg családóm, a legelső közt állunk, kik vagyonukat a marosszéki egyetlenné biztosítottuk. Hogy önök most vagy előbb egy határozatot hoztak, a minőtől Európa minden közlegyes egyetlén ököndának, arról nem tehetek, de önének volt ellennézetemet kimondani s az önök dologa aztán, hogy méltányolják-e, és viszbiztosításokkal, vagy pedig a legmagasabb érték és távolság kikötésével a kérdést kiegyenlítették; avagy (a mint nem látszanak visszatartásuk? De constatirozzuk e határozat lehet: eredményét. Marosszéki nek (a réginek) volt mint egy 127 helység, ezekből a szerteszt lakók biztosítottak mintegy 75 ezer pórtint értékű vagyonot. M.-Vásárhely természetesen eddig nem biztosított itten; kivéve a szétszórta fekvő nemese telkeket; most biztosított; Maros-Vásárhelynek egyetlen legkisebb utcaszóra, ha oda csatlakozik, biztosított 75 ezer pórtint értékű. Kérdem, melyikben van nagyobb lehetőség? abban-e, hogy 127 falu, vagy egy városnak egy utcája egyszerre mind elégtlen? Az első meg nem történhetik; míg az utolsóra ott a páda: Szamos utjvár, Beszterce, Dobozsán stb. — Egen el, mitől Isten övja a derek városát, de esetleg égen el egy utca, hol csak 37,500 ft értékű épület volt biztosítva, s azonnal minden kölcsönös részvényes 100 „et fizet, vagyis egész értéket, vagy pedig a károsult nem kapott teljes kárpótlást. A kölcsönös egyetlek előnye a biztosított tárgyak szétszórtságában s lehető párvonalos értékében áll. Önök egy sorban álló szomszédos palotákat tesznek párvonalba szétszórta kazal-szénákkal s faházakkal. Akár a góthai, akár az erdélyi köles; intézet gyakorlatát tekintjük, látni fogjuk, hogy, bárha részvényes több millióra rúgnak, az értékes és szomszédosabb épületeket s vállalatokat az ugynevezett viszbiztosítás alá helyezik, vagy éppen a lehetőleg kiállanak oly biztosítás elől, mely a kölcsönösség előnyén csorbát éltethet. Hogy példát hozzak fel, az országos biztosító-intézet és a nemzeti színház országos választmányán élen ugyanazon nagy hazánkia áll, mégis a színház nem a köles egyetlenné van biztosítva, azért pedig, hogy nagy értéke által a kölcsönösség előnyeit ne fenyegetse, pedig itt a színház 20,000 pft. értékével 6 millió öszveg áll szemközti. Ha ezen eljárást önök eszélytelennek tartják, arról nem tehetek. Én elmondam véleményemet, mert a marosszéki intézet felemállást óhajtom, melynek hí részvényese vagyok, s melynek történeti alakulata iránt határtalan kegyelettel viseltetem. Amint még megjegyzek, hogy városokra nézve a megyei kölcsönös egyetlebe állás nem előnyös; míg faluhelyiségekre nézve, ha városokkal nem csatlakozik, roppant előnyvel bír. — A ki érteni akar, tekintse meg a magyar általános biztosító-intézet tarthatját; a városi ház 100 ft. után 5—10 krl. fizet; míg falusi s főként szalmás, 120 krl. is. Ennyi elég arra, hogy én mind M.-Vásárhelynek, mind megyei intézetünknek érdekében szóltottam; ha még provócatómat, mathematicai igazságokkal fogom bebizonyítani igazamat. Míg egy megyei intézet a kölcsönkárpótlás helyes tárgyát illeti fel, mindig ellene mondanak annak, hogy az bármelyik más biztosító-intézetbe beolvadjon, mert falusi birtokot oly jutányosan egyik se biztosít; künde vártok igen. A mi levelének bogját illeti, hogy én a Kis-Kukulülló-völgyre vonatkozik, oly czélzat sejték ebben, mit komolyan visszautasítok, és

Nagy-Szeben, április 24-dikén 1858. — Egy kor-és népszerű röpirat bocsátatott itt a napokban sajtó alá, mely iránt az olvasó-közönséget annyival inkább szükségesnek látjuk figyelmeztetni, minél olajandóbb annak a nép közötti elterjedése.

Szerzője Siegerus Károly, kinek sok alkalma vala az erdélyi nép életét, s gondolkodásmódját figyelemmel kísérni. Tárgya a jelenkor napi kérdéseinek legfontosabbika: a legelő- és erdő-elköltségzés, és még a vállalkra nőtt tagosítás kérdése. E kérdéseket szerző 3—4 nyomott ivre terjedő, s táblázatokkal ellátott füzet kében, a nép fölfogásához alkalmazva, és a nép előtt kedvelt párbeszédi könnyű modorban, igen jó tapintattal fejteti, úgy hogy 1854-diki június 24-dikén kelt legelsőbb nyilparancs tartalma és valósisátságra iránti kételeket a nép előítéleteivel szembe-állítva, a hon fölvirágzását oaható jobb rész kíváncsatának megfelelőleg oldja meg, megtanítván a népet, egy lelkes szájába adott oktatásában arra, miként a kor előreharadó árjában nyugton állani, tuncyáskodni nem lehet, s ki előre nem akar, hátra kénytelen menni.

Ha meggondoljuk, hogy a napi lapoknak értékezei: oda, hová ily füzetek könnyedén behatnak, ritkán jutnak el, és hogy minden népszátyal fogékonyasághoz képest, saját előadásai módort igényel: úgy mi felette oahatandónak véljük, hogy az érintett gyakorlati munkácska, az eredeti német nyelvűből, mielőbb magyar és román nyelvre töllessék át. Mert ezáltal a népnek, mely jelenleg, mint minden más földtulajdonos, kiválólag e tárgyakkal foglalkozik, a vele egyesenes érinkezésben levő irástudó egyének segítségével, és fölolvaisái után, kellő irány, s elmékedéseinek tiszta anyagú táplálék nyujtasék. *)

Székelv-Udvarhely. máj. 4. — Mikor az ember társalgásba nem tud másképp beleeredni, megkezdjé azt az időjárásról beszélgetéssel. Így teszek most én is. Tavaszunk igen száraz, mi miatt öszvéteink nem igen gyarapodhatnak, ki vált hegyeink szerfoltól kopáran néznek ki. S bárha térségeink több reményt nyujtanak is; de mivel az ily helyek ehegyes vidékek csak csekély részét teszik; ennél fogva az idén a mi népünk bajosan fog bőségen öszhatni. Tavaszvéteink jól számlott, s többnyire porló földbe estek, s szinte mindenütt is bevégezték. Csak-hogy immir nyilának meg az ég csatornái, a szomju földet lápnéddel megöntözendők! És kérünk

Az esőcseppek állománya viz. S erről az eszne-társulatnál fogva, a viznek ellentéte a tűz jüta eszomba. És itt leltem először annak meg-gondolásiára, hogy hányszor használja föl a du-ló elemet az emberi nemtelen boszúvágy, ember-társak anyagi jólétének megsemmisítésére. Vidé-künkben is e tavaszon csak hamar egymásután három falu lakóit verte föl álmukból a vészha-rang rémes kongása. Előbb Gözögben a helység bírájának, azután Farczadban nyolcz gazdának gazdasági épületei, amannak marháival együtt, a lángok martalékaivá lőnek; legközelebből pedig Malomfalván a közgygyzónél kezdődött tűz miatt ismét számosan vallottak kárt. S mindezek között csak a legelsőnek javai voltak biztosítva, ki a kárpótlást meg is kapta, e lapok 35-ik szá-ma szerint. Oh te szájalomra méltó nép! hogy nem tudsz már valahára okulni a gyakori káro-kon? miért nem törekedsz biztosítani élethosszan iazzadással szerzett javaidat? Vagy tán efféle bi-ztosító-intézetről semmi tudásod nincs? Hát nem lakik-e faludban egy ember is olyan, ki a már sok konyvelt szemet gyors segély-nyujtással föl-szerítotti honi intézetünkkel megismertethetne? Nincsen-e ott legalább pap, ki lelkiismeretes kötelmen-k tartaná szavát e részben is fölvilá-gosítól és buzdítólag emelni föl?

De nem akarok a multnak mulasztásai mián se fedőzni, se csüggedezni; mert jövőre nézve szebb remény táplál hiszem, hogy ezután minden értelmes ember több jótékony hatást í-rekszik gyakorolni saját körében. Meg vagyok pl. győződve aziránt, hogy az udvarhelyi ref. egyházmegye közjóért buzgólkodó esperesének, egy közelebből Héjastalván tartott részletes zsinat alkalmával tett azon ajánlata: miszerint a) papok törekednének hiveiket a tűz- és jég-kármentesítő intézetek haszná iránt fölvilágosíta-ni, s az azokba beállásra serkenteni, — nem marandand örvendetes eredmények nélkül — Szó-ba jövőn e részletes zsinat: nem mulaszthatom el megemlíteni ennek azo intézkedését is, hogy

nyilvánosan felhívok minden embert, álljon elő és süsse a gyalázat belyegét homlokomra, ha valaha valamely hazai intézet ellen titkon agitálta; én, kinek mindig alkalmam s bátorságom is volt és van nyilvánosan mon-dani el nézeteimet, nem szorokl titkos átkakra, se in-tézetek, se egyebek ellen. Tehát kérem személyemet s az általam vezérelt lapot, más intézetek factoraival ösz-sze nem zavarni; ha el nem fogadják jó tanácsomat, melyet nem az utjamból szoptam, legalább tessék meg-kímélni polgári imputatiómat.

D. zsa. *) Ezen említett munka még szerkesztőségünkhez be nem küldetvén, tartalmáról nem szólhatunk; mint-hogy azonban a fennebbi levellet tekintélyes kéztől kap-tuk, hinnünk kell, hogy az népszerűleg, s közhaszná-latúlag van szerkesztve. Oahatandó volna, ha tehetősb-jaink ezen munkát megbízatvá, s a czél szerűnek ta-látván, magyar és oláh nyelvre lefordítatván, minden helységnek ingyen megküldnék. Kiállítás alig kerül-ne pár száz forintba, s milliókát né nyereleményt hoz-na oekonomiai fejlődésünkre.

több papok és iskolamesterek hírlapok hozathatá-sa végett néhány olvasó-kört alakítottak. Ez kezdetnek jó, s már az következik, hogy a leg-közelebbi részletes zsinat alkalmával vetlessék meg alapja egy egyházmegyei könyvtárnak; az-tán hogy törekedjék minden pap helységében közséki-könyvtár létrehozásán, s iskolája felvi-rágoztatásán. Hadd viszhangozzék e hon minden zugában, mint a jelenkor legszebb jelszava: a közértelemedés terjesztése és a népnevelés elő-mozdítása!

És használtassék föl minden mód, mely al-tal a serdülő nemzedéket valami jóra oktathatni, szoktathatni, a rosztól elvonhatni, s keblében gyengéd, szelid érzelmeket meghonosíthatni! Mint ily irányut méltányló elismeréssel hozom föl a helybeli ref. tanoda érdeműs tanárai köz-zött megpendült amaz üdvös gondolatot, misze-rint a tanodának a Kukulüllótl mosott, s így om-ladozó, több holdnyi kiterjedésű birtokán, egy a tanuló ifjúság által mivelendő faiskola és gyümölcsös megindítása czéloztatik. E terv valósu-lása esetében, — azonkívül, hogy a most cseké-ly jövedelmet adó omlatag és sovány hegyöl-dal lassanként gyümölcsössé átalakítva, néhány év multával sokszorososan többet jövedelmez-ne; és azonkívül, hogy a tanuló a fanemesítést és ápolást itt betanulva, majd mint gyakorolt, s tán szenvedélyes kertészek lépének ki az élet-be: mekkora lenne még az erkölcsi nyerelemény? Mily sok rosztól megóvatnánk itt a gyakran fog-lakozás hiánya miatt tévútra tántorodó ifju! Mily nemes időöltése leendne itt a szerdai és szombati délutánokon a fiataloknak! A gyenge cse-metékkel kiméletes bánás megszokása, virágok ápolása mekkora befolyást gyakorolna a szelid és gyöngéd érzelmek terjesztésére! Az üdvös szándék valósalása nehezítő körülményt nem is-mervén, a kivétel fölöl nem is kétkedem. Arról pedig teljesen meg vagyok győződve, hogy a terv életbeléptetése a szülők helyesléssel fog találkozni. És meg vagyok győződve arról is, miképp az erdélyi Gazdasági-egylet is a t. ta-nár urakat kezdeményekről szívesen ödvözlendi, s a lehetőségig gyámoltatja is, hogy ez in-dítandó kert e vidékben a gyümölcs- és eperfa tenyésztesnek egy buzdító példányává nőhesse ki magát, s egyszersmind alapjául szolgálhasson a selyemtenyésztés itteni elterjedésének. Mi végre szabad legyen remélni, hogy a t. Gazdasági-egylet az iskola-előjáráságot még ez évben eper-magvak küldésével fogja megőrvendeztetni!

Röviden megemlíkezem szénészekről is! A legsikerültebb előadású darab „Linda” volt, melyben az egész társulat kielégítőleg működött, különösen pedig a cím szerepében Döméné tel-jes méltánylást nyer. A közelebbi ide érke-zett barna-család tagjai „Deborah, vagy az írva zsidó hölgy”-ben léptek föl, s ebben is a cím-szerepet Barna Mari köztetszéssel adta. A társulat bucsuzik.

Levelemet bezárom egy szomorú tudósítá-sal. Városunk egyik legtekintélyesb, s közjóért buzgólkodó polgára, Szathmári t. Kiss István ur nejét, Boros Juliánna asszonyt, az egész város közrészvételével múlt hó 27-én kísért k a örök nyugalom honába. Benne a háziasság, női böl-cseség, hűség és vallásosság ritka példánya tűnt el. Nyugodjanak békésen porai!

KOLOZSVÁRI NAPLO.

— A mint a mai lapunkban közölt felhívás-ból látható, a Gazdasági-egylet ujból igen szép jutalmazást tesz fel az állattenyésztés előmoz-dítására. Hazánk egyik legfőbb jövedelemfor-rását képezzék az állattenyésztés, ezen intéz-kedést a gazdákönzésé méltó lelkesedéssel fog-gadhajta, s oahatandó, hogy ezen kiállításunk feleljen meg minden méltó várakozásnak.

— Folyó hó 24-dikén délután a városi szegényekre felügyelő biztosság a szegények intézete javára nagyszerű májusi innepélyt ren-dezend a sétaléten. Két májusla leendő felállít-va, — mindegyik tetején egy taller egy nagy selyem-kendővel. A tisztelt biztosságnak ezen dicséretet érdemlő eljárása következtében, a szegények-intézte már éveken keresztül ré-szesült kisebb-nagyobb összegekkel; fájd-alommal kell azonban megemlítenünk, — a nélkül, hogy a pénzkézelők ellen bár legkeve-sebb részben is tétethetnek ellenvetés, hogy a bevételeiről számadások minden jó és közhasznú ügy iránt nemeseen érező és áldozó kolozsvári közönséggel se hírlapilag, se más úton nem közöltettek. Lapunk, mint eddig, úgy ezután is, tárva leendő ilyszzerű számolatok közlésére.

— Minnagyon élen vétenénk, ha a külön-ben is oly csekély díjjal jutalmaztatni szokott művészet iránt mi is csak hallgatólág viseltet-nénk. Városunk kisebb-nagyobb mértékben dí-csekszik ilyen művészekkel, de a többek között ez uttal megemlitendő Vastag György festő. Kö-zelebből megjelent rajzolatai feltűnően szépek. Kitaró szorgalmának, fardhatlan munkássá-gának gyümölcsei azok, melyeket dicséret nél-kul hagyni nem lehet. Igen jelesek olaj-arcz-kepei, melyeket Veress Ferencz fényképész után állít elé. Veress Ferencz hazánkia fényké-pi kitűnőleg szépek, s e részben ő vetelekik a legavatottabbakkal; előállított képei nemcsak

élethívek, de oly pontosan állanak elé, hogy azokra semmi utánmázolás nem szükségeltetik. A ki jó arczképet akar előállítani, mellán folyamodhatik Veress és Vastag urakhoz.

— A tavalyi időkből okulva, azt hisszük, hogy helyesen tesszük, ha az illető sétatéri gondnokot figyelmeztetjük, hogy közönségünkkel a sétatérre ne nyellessen annyi port az időn. Nem sok fáradságba kerül az egész öntözés; a víz ott van egy pár lépésnyire; öntöző-edények vannak; osztan ember is van elég hozzá, ki a műtétet végrehajtsa. Nem akarnánk ilyeszerű figyelmeztetésekkel másodsorú is előállni.

— Erdemes polgártársunk Schütz János, — kinek a temető szepítése körüli eddigiegi tett faradozásaiért közönségünk elismeréssel tartozik, — egy egészen új alaku és széles halott-hordó szerkezt készíttette. Mi e szerkezt látuk, s csak annyiban találtunk hiányt, hogy fedélzete egy kevésbé törpe. Azonban e bajon könnyen segíthetünk.

— Az iskolai tanítás czélszerűségének fő kelléke a helyesen szerkesztett tankönyv, mely után a tanító irányt tarthasson, s az iskolai tanulmányok közt alig van általánosb szükséges-ségű szakma, az elemi számtannál. Van alkalmunk ajánlani egy ügyes kézikönyvet: „Gyakorlati utmutatás a fejszámolásban, tekintettel az új pénzre, elemi tanítók s képezdeai növendékek számára, írta Pálfi József, a soproni ev. iskolatanító képezde igazgatója” cím alatt. Ohajánál iskolamestereink s tanítóink mindenikénél láthatni e könyvet, mely után növendékeiket a főbeli számolásban igen czélszerűleg képezhetik, s ezáltal a mindennapi életre egyet legszükségesebb ismerettel láthatják el őket. Kár, hogy a könyv ára nincs kitéve, az iskolai könyvtárnál mindig szükséges volna az. Megszerezhetni akármelyik könyvtár útján, s ára csekély lehet, mert 107 lapra terjed a munka.

— Lapunk tansági levelezőjének, a mult számban nyilvánított kívánságára illetékes helyről azon felvilágosítás adatik: hogy a Tasnádon 1857-én febr. 21-én az alapítandó erdélyi muzeum javára rendezett táncvigalom tiszta jövedelme, cs. kir. járás hivatali tollnok Murát Márton ur által még azon év ápril 4. a kellő helyre beküldetett, s a szilvágyi lelkes magyarság e szép áldozata a „Kolosvári Közlöny” 1857. évi, ápril 30-ki 64. számában a XXXII. közlemény során 1285. muzeumi közleményi szám alatt nyilvánosságra is hozatott.

— Megjelent Ráth Mór bizományaiban Pesten „Egy galamb története” című regényben. Id. Dumas után, fordítva Bereczk Béla és Hang Ferencz által. Nyomatott Kalocsán, 1858. Ára 48 pr. Nem érdektelen kis olvasmány, s hasonló eredeti műveket írodalmunkra nézve nyemremények tekintetén. A fordítók ígérete szerint „Cecilia” című másik regényfordításuk jelen hó végefelé fog megjelenni.

* E gész bizonyossággal irhatjuk, hogy az itten rövid időn felállítandó telegraf-hivatal számára már helyiségről is gondoskodva van, mely czélra a hidutzában azon épület van kivéve, melyben jelenleg a postahivatal is létezik. Ez intézkedés azon reményre jogosít fel, hogy a villany még a nyáron közvetlen érintkezésbe hozandó nyugtallal.

* Az „A. Allg. Ztg.” bécsi levelezője f. hó 3-dikáról írja, hogy Magyarország lakóinak a kivándorlási hajlam megint mutatkozni kezd, még pedig a mit az ember legkevésbé várna, éppen a népnél. Felsőmagyarországról, névszerint Vas-vármegyéből, közelebből 1460 kivándorló indul, Barmán át Amerikába. Azonban, nyomd a levelező, „azon örömdetes tudósítást van szerencsém tehetni, hogy Württembergből egy 80 főnyi gyarmat (Colonie) települ át. Ez bizonyára cserének nem rossz csere. A fardatlan, szorgalmas sváb Magyarországon tévkenységük számára a legháladosabb földet találják, s amaz elégtelenség hadd kergessék a nyugati égjál alatt csikóslavakon hosszú ostarokkal phantasticus tücskeiket!”

— (Adakozás.) A szamosújvári templom részére, Szolnokvárosból 3 rfrint 30 kr küldött be szerkesztőségünkhöz, mint ottani gyűjtetek. Köszönet a résztvevőknek.

KÜLFÖLD.

Anglia. — Az indiai főkörmányzó kiáltványa elleni sürgöny, melyet a Derby-kormány elé érte, de éppen nem eszélyesen gondolt ki, f. évi ápril. 18-ról így fejezi ki magát:

„Nem mulaszthatjuk el kifejezni önnek abbéli félelmünket, hogy ezen rendelet, mely egy népnek örökségétől való megfosztását kimondja, a béké helyreállításának csaknem áthághatatlan akadályokat gördítend utjába. Nekünk úgy látszik, hogy az auct-h-i háború népszerűsége nagy mértékben azon szigornak tulajdonítandó, melylyel ön hivatalnokai ott a viszonyokat som-másan elintézték, kik semmi tekintettel nem voltak arra, a mit az ottani nagy föld-birtokosok törzsohós jog gyanánt szoktak

vala tekinteni. Az indiai földbirtokosok e-lődeik földén függenek, s vélt jogaikra éppen annyit tartanak, mint bármely ország földesurai, melyet ismerünk. Bármik legyenek az ön végleges és fel nem leplezett czélzatai, a kiáltvány úgy fog feltűnni, mint olyan cselekmény, mely a néptömeget megfosztja attól, a mi előtte egyenileg legdrágább; míg benszült fejedelmének a mi uralkodásunk által lett kiszorítása természetesen mindazon nemzeti érzelmet, melylyel bírnak, ellenünk ingerelte. — El kell ismernünk, hogy ily körülmények közt az Audh-bani ellenségeskedések inkább egy jogszerű háború, mint lázadás jellemével bírnak; és hogy a néppel inkább engedékenyen kellene bánni, mint oly szigorral, mely a leigázott nemzetek történetében csaknem példa nélkül való. Más hódítók, ha sikerült nekik minden ellentállást megtörni, néhány egyén mint büntetésre méltó kivételeket jelöltek ki, a nép nagy többségével ellenben politikai és nemes engedékenységet éreztettek. Ön ellenben a többséget büntette, s a kegyelmet kivétellel tette. Kívánjuk, hogy ön az el-kobzási rendelet szigorát gyakorlatban enyhitse. Mi azt akarjuk, hogy a brit uraság Indiában egy elégtű népéssz engedelmes-ségére támaszkodjék; — de elégtűség általános elkobzás mellett nem állhat fenn. Oly országban, hol a nép a szenvedett jogtalanság érzete által ellenségesen hangoltatik, a kormány még oly nagy katonai erő által se tarthatja fenn magát; s ha lehetséges volna is a fentartás, az nem lenne kívánatos cél.”

Londoni táviratok szerint a keletindiai társaság igazgatói lord Canning politikáját, a miniszteri sürgöny ellenére, egyhangulag helyeselték. A „Globe” egy-szersmind kijelenti, hogy a királynő alig-ha fölhatalmazza Derby lordot a parlia-ment feloszlására. Mi tevő lehet azért a magát ily nagy bajba sürgött miniszterium, hogy bú fejét megmenthesse? egy tett mint a rák, elvetette egyik ollóját; feláldozta az ind ellenőri hivatal fejét. Gróf Ellen-borough a máj. 11-ke felsőházi ülésben kijelenté: hogy ő elvállja a felelősséget a Canning főkörmányzóhoz intézett sürgönyért. Jelenté egy-szersmind, hogy le-mondását már ben yujtá, s a királynő el is fogadta.

E szerint megelőzte Ellenborough a miniszterium eljárását rozsaló indítvány tárgyalását. Ez indítvány Shaftesbury gróf jelenté be máj. 14-re. Tetszéssel fogadták a bejelentést. Albemarle gróf keményen kárhoztatta a kormány szerföltött különös bánásmódját azon főkörmányzó irá-nyában, a ki a legsúlyosabb körülmények közt — és pedig sok ügyességgel — törek-szik azon iszonyú lázadást elnyomni. Bár-mint vélekedjék valaki a kiáltványról; alig lesz a lordok közt, a ki a sürgöny hangját, s közrebocsátása idejét ne kárhoztassa. A kormány eljárását a gróf eszélytelennek, indiscretnek, nemtelennek, és jogtalannak tartja.

Ugyanaz nap, u. m. máj. 10-dikén az alsóházban Cardwell szintén egy indít-ványt jelentett be csötörtökre, melyben kimondatni kívánja, hogy a kormány érin-telt eljárását India jelen körülményei közt az alsóház a legkárosabb hatásának tartja, mint a mely eljárás a főkörmányzó tekinté-lyét csökkenti, a lázadókot további ellent-állásra kizsíti. Ez indítvány bejelentése is köztetszéssel lön fogadva.

Ily előzmények után nyujtá be El-len-borough lord lemondását. Azt hívék — mond a kölni lap távirati sürgönye, — azt hívék a toryk, hogy ez áron kieszközlék, hogy Cardwell visszavonja kárhoztató indítványát a miniszterium ellen. Egy máj. 12-diki távir. sürgöny szerint azonban Cardwell csak elhalasztotta indítványát csötörtökről — péntekre. Lord Vane ez ellen módosítványt jelentett be. Londonban csaknem általánosan hitték, hogy a kor-mány elleni bizalmatlansági szavazat többséget nyerend, s a miniszterialis „Herald” már is jelenté, hogy a miniszterium meg-veretésének „kétségbevonhatatlan,” s

„kikerülhetlen” következése a parlament feloszlása leend.

A „Times” ezuttal rendkívüli kemény-séggel szólal fel a miniszterium ellen: a Canning kiáltványa elleni sürgöny köz-zétételet egyenesen árulásnak nevezi. In-dia főkörmányzója és főparancsnoka, az ellenséggel szemben saját kormánya által lön megbélyegezte, mely az auct-hi lázadók iránt az egész világ szeméi előtt ön-rokonszenvét nyilvánítja. Ilyesmihallatlan a világtörténetben, s ha a parlament nem siet véget vetni egy oly kormánynak, mely ily dolgot tenni nem pirult, — akkor Ang-lia igazgatása — tekintélyéről nem is szól-va — egy évig is alig tarthatja fenn magát. Talán még soha, I. Károly napjai óta, a ki a francia protestansoknak hadsereget küldött, s azokat később elárulta, a brit nemzet saját kormánya által oly gonoszul meg nem volt csalva, oly mélyen nem volt megalázva. Hogyan lehessen képos An-golország a maga birtokát csak hat éviglen is ösztartani, ha saját szolgálát, tábor-nokait, s hadseregeit keleti hűtelenséggel ellenségének eladja. Ennyire még csak nem sülyedt alá a nemzet, s a parlament meg-mutatandja, hogy Angolországot nem fog-ja a Ganges és Jumna melletti lázadók ke-gyelmének átszolgáltatni.

— Az Indiából legujabban érkezett sürgönyök semmi újabb adatot nem közöl-nek. A „Times” tudósítása szerint, a had-járat Rohilcundban a forró nyári na-pokban nem maradhat el. Az Azimghur föl-mentésére küldött 13-dik ezrednek kemény ütközetet kellett állania, melyben 25 em-bert vesztett. Seaton ápril. 7-kén ösz-szeütközött a lázadókkal, megverte őket, s elvette 3 ágyujokat; Lucknó teljesen nyugodt; egy fegyverest se látni. A 160 főnyi 4-dik bengali könnyű lovas ezredet Umbrallahban haditörvényszék elé állíták. 60 embert kötöltre, a többi élethosszíg-lan tartó deportatúra ítélték.

Franciaország. — Francia-or-szág nem bírja többé az angol nép rokonszenvét; ha a Derby-miniszteriumot egy Russell-féle találná felváltani, akkor az angol kormány pártfogását is nélkülözni fogná: innen a francia politikanak tö-rekvései, magát Olaszországban nép-szerűvé tenni, egy-szersmind pedig az orosz érdekeknek az al-Dunánál teendő szolgálatai által, Oroszországot maga részére megnyerni: e felfogásban fekszik, né-zetünk szerint, a jelen helyzet jelentősége s magyarázata. Az egyes, ide vonatkoz-ható tények ez idő szerint imézek:

Párisban erősen beszélnek Guizotnak Londonba s Berryernek Ve-lenczébe teendő utazásáról s azt hiszik, hogy ebből a fusíonak ujra föléleszté-sére lebbt következtetést húzni. Igen is figyelemre méltó mindenestre azon kitűnő bánásmód, a melylyel Angliában az Or-leans-házbeli herczegek különösen A u-male hg iránt minden részről viseltetnek, a kik gyakran jelennek meg a londoni ud-varnál, hol a királynő az egész család iránt élénk rokonszenvet mutat.

Hübner báró, mint a „Schl. Zignak” Bécsből írják, nyugodt hangulattal ér-kezett ide Franciaországban az olasz k-érdés iránti magatartása fölött, s a bécsi körökben is hasonló hangulatot igyeke-zett előidézni. Ezen „egyéni” meggyőző-dés azonban nem találhatott viszhangra, minthogy Franciaország részéről semmi se történt, a mit az újitási kórsággal el-telt olaszok iránti régi kaczerkódás abba-hagyásának lehetne magyarázni. Erre egy nyílt, egyenes szózat kívántatnék Francia-or-szág részéről, mely a reá épített olasz remények hűségát tiszta fénybe állítná. Ugy látszik, akar is most már Francia-or-szág ily lépést tenni, vagy legalább ígé-retet tenni ez iránt, de oly föltételek-bez kívánja azt kötni, a miknek betöltése majdnem lehetetlen. Ilyen föltételt többek közt ujból a saját szigorubb felügyelése iránti kívánat, sőt Frankfurtban is hasonló követelést tett volna a francia kormány.

Annál melegebb szószólójául lép fel a „Moniteur” az orosz vágyaknak Mon-te-

negróban. E kétségkívül félhivatalos jellemmel bíró czikk bámulatát fejezi ki Törökországnak Montenegro irányá-bani magatartása felett, mely újabb bonyo-dalmak előidézéseére lenne alkalmas oly perczen, midőn a hatalmasságok a párisi békeszerződés művének bevégzésére tö-rekesznék. A portának eljárására se két-ségbenvonhatlan joga, se sürgős indokai nincsenek. Azon áldozatok után, miket bi-zonyos hatalmasságok Törökorszáért hoz-tak, ez utóbbinak nem kellett volna Mon-tenegro lételet megátadnia, mely szintén Európára hivatkozott. A czikk továbbá a congressusnak Montegrót illető nyilatko-zataira, Daniló párisi útjára, s Franciaor-szágnak az emberiség érdekében egy vé-res összeütközés megátálása végett tett lépéseire emlékeztet. És mégis, ugymond, a szomszéd tartományokban zavarok ki-ütése után a porta ígéretei ellenére, tö-rök csapatok összpontosítottak Montenegro körül, s készek a montenegroiak aita el-foglalt g r a h o v a i járást megszállani. Ezen megtámadás nem közvetlenül Monte-negro ellen van ugyan intézve; azonban az mégis fegyveres összeütközést idézhet elő, s a statusquo nak megtámadása, melynek tiszteletmentartását Törökorszá-g megígérté. Franciaország nem maradha-tott közönyös. Előterjesztéseket tett Kon-stantinápolyban, s a hatalmasságokat fel-hívta az összeütközés megátálására. An-golország tüstént biztosok kinevezését in-dítványozá, kik egy török küldöttel együtt a területre vonatkozólag elintéztést idéz-nek elő, a párisi congressus idejébeni statusquo alapján. Franciaország ezen javaslatot elfogadta; s ugyanazt re-méli a többi hatalmasságoktól is. Orosz-or-szág sokkal nagyobb részvétet muta-tott Montenegro irányában, semhogy belé-egyezését megtagadhatná; szintén nem le-het kétség Ausztria beleegyezése iránt se, mely 1853-ban Leiningen által oly élénk előterjesztéseket tettett Montenegro javára.

— A francia dicsvágyra nézve mint látszik nehéz kísértetek órája következett be. Alig jelenté a tuileriák kabinetjének egy félhivatalos lapja a francia politikanak visszavonulását egy külügyi kérdésben s már is egy belügyi kérdésben történt vereségről értesülünk a párisi legujabb utó-választások alkalmával. A kormány nem vádolhatja magát azzal, hogy maga részé-ről minden telhető erély ki nem fejlesz nyujtá az ellenzéki jelöltnak a diadalt, sőt tán a hatóságok által tulságig kifejtett buz-góság segíté elő az ellenfélnek sikerét. Így beszélnek például, hogy Recurt, a köz-társaság idejében volt — belügyminiszter, a választásbani buzgó részvéte miatt a város-bóli kiutasítással sőt még belzéssel is fenye-gtetve volt — s a köztársaságiak talán épp ezen fenyegetés következtében vehettek oly élénken a választásokban részt, mint a so-cialisták, és tették azt bizonyos felindulás-ból. Ellenzéki elemekben hát egyáltalában nem látszik fogyatkozás; az ellenzékiek, a kormány szigorú rendszabályainak dac-zára is, vagy talán éppen azoknak követ-keztében, mintegy ösztönszerűleg föllelik azon alkalmakat, a hol még ily életjelt mutathatnak, ugyanez ösztön némi pillana-tokban aztán rendőrelleses összebeszélé-sek nélkül is közös cselekvésre vezérli őket, sőt még a külső siker is immár mind határozottabban kezd feléjük hajlani. Az eskületétél az ellenzékiek még eddig nem szolgált gyengítéséül, s jövőre nem ma-radna egyéb fenn, mint a választásokat merőben eltörölni. Hogy ezzel az ellenzék is ki lenne a népből törölve, nem igen lát-szik hihetőnek, s a törvényhozó gyűlés leg-utóbbi gyűlései azt bizonyítják, hogy eb-ben a loyalis érzelmű gyűlésben is mind élesebben tűnik fel a jelen rendszer elleni törekvés. Minden alkalmat előkapnak, min-den jelszót megragadnak a végett, hogy az országnak nagyobb mérvű szabadságot kívánjanak. Ezek az elején szerény czélzá-sok mindig merészebben lépnek fel, s egy-szer csak azon veszszük észre magunkat, hogy a törvényhozó-gyűlésben egy tulnyo-

mólag ellenzéki érzületű kamarát látunk, a melynek szava annál kevésbé leendő megvetendő, mivel a közönség figyelmé, mely előbb e testület létezéséről még tudni se akart, egy képviselőnek minden szabadabban kiejtett szava, férfiasabb nyilatkozata folytán mind nagyobb mértékben fordul e gyűlés felé.

A francia lapok hallgatva jegyzik be a lajstromba a máj. 10-ki választás azon eredményét, mely Picard ellenzéki jelöltet a törvényhozó-testbe jutattá. A nem kormánylapok közül csupán az „Univers” teszen megjegyzést. Hogy Picard győzött, abból az „Univers” azon erőszakos szenvedélyekre von következtetést, melyek Párisban még mindig forrognak.

Olaszország. — A nápolyi kormány nem akarja elismerni, hogy a két angol gépezet azért bocsátott szabadon, mert azok ártatlansága elismertett. Külügynökeihez intézett köriratában kifejti, hogy azok csak a király kegyelméből s azért bocsátottak szabadon, mert Ferdinánd király Angliának kedves dolgot kívánt tenni. — Az angol alsóház máj. 7-ki ülésében egyik miniszter jelentéséből az jön ki, hogy Angolország, mint önnön fiait képes volt kivárakozni a nápolyi börtönökből, úgy a piemonti foglyok szabadon bocsátása ügyében se fog semmit elmulasztani.

Oroszország. — Az orosz birodalomban panaszok emelkednek a parasztok türelmetlenségéről több kormányzóságban, a kik a munkát és engedelmisséget el kezdték megtagadni, s azon késedelmet, mely a cs. akarat végrehajtásában tapasztalható, a földesurak és helyhatóságok roszakaratának róják fel. Más kormányzóságokban pedig ismét tiltakoznak az újítás ellen, nem

bírván felfogni, hogy jólétük van czélba véve az által, hogy őket földesuraik arányában eddigi viszonyaiktól feloldják, s nekik megparancsolják, hogy azon földet, melyen apjuk, nagyapjuk élt, rögtön megvegyék és váltsák azért, hogy aztán magokra hagyva legyenek s magok gondoskodjanak magokról. Taurógen városka és környéke april vége felé valóságos pörzajongás színhelye volt, mely a felszabadulás helytelen értelmezéséből származott.

Törökország. — Bagdadból és Aleppoból érkezett tudósítások összhangzólag magasztalják Omer pasának Mezőpatamia nyugalma helyreállítását és megszállását körül kifejtett erélyét s munkásságát. Bagdadban általános népösszeírás és a különböző hitfelekezetek számára több iskola felállítását rendelt.

UJ POSTA.

Ragusából Triesztbe érkezett tudósítások jelentik, hogy máj. 11-kén Grahovónál, a törökök s az egyesült montenegróiak 50 holtat s 70 sebesültet vesztettek, a törökök veszteségéről semmi közlelbi hír se hallatszik. Mindkét fél egyenlő elkeseredéssel harczolt, a montenegróiak támadólag, a törökök pedig állomásaikat védve. A Mirko alatti montenegróiak s a rajahk haderejét 4—5000 főre s a grahovói völgy feletti magaslaton táborozott török csapatokat körülbelül ugyanannyira teszik. Grahovo a harc előtt néhány nappal, Danilo fejedelem parancsára, magok a grahovóiak által fölégettették.

Stambulból máj. 8-án írják: Egy Bosznia-ba s Herzegovinába szánt 4000 főnyi második expeditionalis hadtest indult

a „Peiki-Safer” csavar-hajón, s két fregátón.

Ragusából Triesztbe máj. 14-én érkezett magánközlések közlelbi részleteket hoztak a — fennebb jelentett — Grahovo melletti ütközetről. A montenegróiak 11-dikén este a török táborát ismételve megtámadták, azonban visszavertettek. Szintoly kevéssé sikerült azoknak egy török ágyúteget elleni megtámadása. A nem sikerült megtámadások után a montenegróiak visszavonultak, két hadoszlopba oszlottak, s megszállották a Kubak, Korie-nik s Grehovácza vezető utakat, hogy a törököktől az élelemezéskést elvágják. A mindkét részről veszteség iránt igen ellenkező hírek szárnyalnak. 12-kén semmi ütközet nem volt.

Ragusai tudósítások szerint „a montenegróiak 13-kán egy élelmiszállítványt megtámadták, aztán a táborba visszavonulni akaró török csapatokat túlszárnalák, szétrobbanták és Klokuk s Korezenich felé visszanyomták.”

A montenegróiak s törökök között tehát megtörtént a véres összeütközés, mégpedig néhány órával azelőtt, hogy a francia „Moniteur” oly lelkes részvétellel kiáltotta ki ártatlanságát a porta által állítólag megtámadott Montenegrónak. Ezek az ártatlan felekezetek voltak a megtámadók; ők rohantak a törökökre, kik Grahovo táján táboroztak, tehát oly földön, mely — ha már Montenegróra kétség léteznék, — minden kétség nélkül a porta szuverenitása alatt áll; a montenegróiak tehát nyílt ellenségeskedésre keltek a török had ellen, nem védelmi, hanem megtámadó háborúban — nem montenegrói, hanem török földön. Ily esetre a Moniteur által felhozott mentségek egyáltalában nem

alkalmazhatók. De azért nem kell kétségbeesni, mintha a párisi szöbbség-szav kimerült volna. Talán számítottak is már Párisban a szakra kipattanására, mely kedvező szélnek hozzájárultával nagy tüzzé válva a törökországi sok száraz anyagszer között, a francziák figyelmét minél több ideig jótékonyan foglalkodtassa.

A „Times” máj. 12-én a „Moniteur” cikkét bírálván azt állítja, hogy utóljára mégis tényleg Ausztria intézendő el a Montenegró-viszályt, s hogy az angol-francia közbenjárás daczára, Törökország Montenegró-ellen fegyverkezni fog, míg csak Ausztria az ügyet ki nem egyenlíti.

Stambulból írják, hogy Thovenell francia követ élénk közlekedésben volt a divánnal Montenegró végett; Brestből jött tudósítások szerint az ottani kikötőben fekvő hat sorhajó parancsot kapott, hogy rögtön készüljön a kimozdulásra: ez utóbbi hír vajjon nem kiegészítése-e az elsőnek?

— Az angol felsőház máj. 14-ki ülésében gr. Shaftesbury megrovási indítványa 167 szóval 158 ellen elvetett. Az alsó házban Cardwell megrovási indítványa elnapoltatott. A lapok csaknem bizonyosnak tartják, hogy Cardwell indítványa mellett nagy többség leendő. Mondják, a szabadelvűek, bizonyos föltételek alatt, mindnyájan a mellett szavaznak. Mondják, hogy félígmeddig Russell is kibékült Palmerstonnal, s 15-ére hozzá ígérkezett ebédre.

Bécsi börze. — Május 15-kén. Erdélyi urbéri papir 80. Magyar urbéri papir 81 $\frac{3}{4}$. Nemzeti kölcsön 84 $\frac{1}{16}$. Arany 8 $\frac{1}{2}$. Darabja 4 frt 50 $\frac{10}{100}$ kr. Ezüst 5 $\frac{1}{2}$.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárptóllási tőke-utalványozás.

A károlyfejevári cs. k. megyei törvényszék utján márc. 20-ról 1858. Gr. Teleki Polixéná öz. gr. Kemény Miklósnak felgyógyi, havasgyógyi birt. után 1020 ft 30 $\frac{1}{2}$ kr., — gr. Lázár Klára Hercegg Jánosnak vadvermi b. után 564 ft 38 kr., — Horváth Károlynak magyar-bugói birt. után 168 ft 45 kr., — Szentpáli Józsefnek oláh-péterlaki birt. után 800 ft 30 kr., — b. Inezédi Mária öz. Petr. Horváth Mihálynak borsómezei, kápolnai, ecseleői, vándár, gergelyfői, kákovai, ponori, magyarigényi, felső-orbói, diódi birt. után 2391 ft 5 $\frac{1}{2}$ kr.

kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 20-ig. Targyalási nap aug. 27-ke d. e. 9 órakor.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék utján febr. 20-ról 1858. Goldglanz Farkas Lajosnak keresztelki birt. után 199 ft 22 $\frac{1}{2}$ kr., — b. Weselényi Farkas és Lászlónak hadadi, völcseleki, viczai, egerbegyi, örményesi, a.-varczai, kirvai, győrieleki, érgirolti, korondi, bogdándi, m.-valkai, dobjon-ufalvi, diósodi, széri birtokait után 108160 ft 23 $\frac{1}{2}$ kr., — Ugyanazoknak oláh-csaholyi, tasnadi, szarvagi birt. után 1292 5 $\frac{1}{2}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 28-ig. Targyalási nap szept. 10-ke d. e. 9 órakor.

A dézsi cs. k. megyei törvényszék utján apríl. 8-ról 1858. 1) Torma Krisztina öz. Kozma Imrénének malomi, árpástói birt. után 1227 ft 54 $\frac{1}{2}$ kr., — 2) id. Herszényi Lászlónak balványos-váraljai birt. után 721 ft 8 $\frac{1}{2}$ kr., — 3) Fodor Józsefnek paptelki birt. után 981 ft 36 $\frac{1}{2}$ kr., — 4) gr. Teleki Lúznak borlyeszai, szitai birt. után 2463 ft 58 $\frac{1}{2}$ kr., — 5) László Sándornak alsó-kosalyi, kapjoni, felső-kosalyi, guzai, csicsó-hagymási, cs.-györgyfalvi, kis-dobokai, alsó-oroszfalvi birt. után 8082 ft 40 $\frac{1}{2}$ kr., — 6) Torma Krisztina Kozma Imrénének felőri, f.-egési, ispanmezei, szitai, pontnyászi, malutzi (omlalsaljai) b. után 33064 ft 18 $\frac{1}{2}$ kr., — 7) Fodor József-

nek szelecskei, alóri, mikházi, szilagyfői, szaloni birt. után 4553 ft 29 $\frac{1}{2}$ kr., — 8) gr. Teleki Rozália Ferran Ernőnének bolyászi, szitai, felső-losvai birt. után 4229 ft 6 kr., — 9) gr. Lázár Klára öz. Balintih Elekének bezdedi, klizi birt. után 2209 ft 51 $\frac{1}{2}$ kr., — 10) id. gr. Teleki Domokosnak felső-szóczi b. után 11249 ft 38 $\frac{1}{2}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 29-ig. Targyalási nap aug. 28-dika d. e. 9 órakor.

mányozásra juttassák; ellenkező esetben azoknak további üzlete törvényszabta fenytés alá kerülendvén.

Egyébiránt önként érthető, hogy a megkívánt kimutatás az abrudbánya-verespataki, és thorockai bányamegyékben létező efele bányaszatokat illetőleg, melyek bányakönyvileg följegyezve nem lennének, mivel régebbi időkben az elsöben rendes adományzás a bányáulzetre nem kívántatott, a másodikban pedig a vashányászat mint földes-ur rogaie, kivételes engedélyezési rendszer alatt állott, csak is az illető, régebben divatozott bánya-engedélyezési rendszer szerint lenne megítélendő.

Az erdélyi nagyfejedelemségi cs. kir. bányakapitányságtól Zalahánán, ápril 23-án, 1858. Szentkirályi, cs. k. bányakapitány.

(436) (3-3)
Nro. 2750. 1858.

Pályázati Hirdetmény.

A sz. kir. Kolozsvár városi bizottmányánál az ellenőri állomás mely után 300 ezüst forint évi fizetés jár, megürülvén, erre ezen pályázat nyitattik, f. évi június 1-ső napján lejáró záródó.

Folyamodni kívánok szabályszerű bélyeggel ellátandó bizonyítványok utján tanusítaniak kell magyar és német nyelvbeli, fogalomszakbani és számtani jártasságukat, valamint eddigi köz vagy magán szolgálatokat, úgy erkölcsi és politikai magokivéleteit.

A kolozsvári tanácsból, április 30-án, 1858.

(437) (3-3)
929.

Bányahatósági felszólítás.

A magas cs. kir. pénz- és igazságügyi minsteriumok által cz. évi január 13-kán 21127 tavalyi pénzűgy-min. sz. alatt kibocsátott, az e honi bányakönyvek kiigazítását és kiegészítését tárgyzó szabályok következtében, (hivatkozva az általános bányatörvény 40 és 236-ik §-saira, melyek szerint a fontartott ásványokrai bányász-kodás csupán bányahatósági adományzás alapján üzemeltethet s ez ellencselekvők a további művelet beállításán, s a kibányásztott ásványok elvesztésén kívül, ötöl száz pengőforintig, — ismétlés vagy más különösen súlyosító körülmények esetében pedig két száz pengőforintig terjedő bir-

sággal fenytendők) — felszólítannak ezenel mind ezen bányavállalkozók, kik ezen nagyfejedelemségben, az említett bányakönyveknek 1851 s 1852 ben történt összeállítás óta elfűt időkben, fontartott ásványok kizsákmánylására nyitott bányaszatokat üznek a nélkül, hogy azok a bányakönyben följegyezve lennének: miszerint ez évi augusztus végéig terjedő végleges határidő alatt, akár azon bányaszatok már megtörtént adományzását mutassák ki, hogy aztán azoknak bányakönyvi följegyzését elintézni lehessen, akár pedig azokat az esetben, ha a megtörtént adományzást kimutatni nem tudnak, az általános bányatörvény (I. és II-ik főszakaszai) szerint, mint szabadkutatásokat jelentés föl, vagy pedig ha azokban valamely műveletre való rakódás találattnék, saját költségükön szemlére s adom-

nyomtatott az ev. ref. főtanoda Nyomdájában.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

Porosz királyi kerületi főorvos

Dr. KOCH

jegeczes NÖVÉNY-CZUKORKÁI

(342) (3-3)

Popp J. G. urnak

gyakorló orvos és az Anatherin-szájviz feltalálója s szabadalmazott tulajdonosának. Örömmel bizonyitom uram, hogy én az ön ANATHERIN-SZÁJVIZET vegytanilag elemeztem, s azt nemcsak minden ártalmas vegyanyagtól egészen mentnek, hanem mint Oppolzer tanár ur, igen ajánlhatónak találtam. Bécs, márczius 1857.

Dr. Heller Florián János.

A cs. k. pathologico-chemiai intézet elnöke, cs. k. föltörvényszéki vegyész stb.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél, Brassóban: Hoffmann J. Nedeikovics N. M., Johan fia, Nagyszebenben: Zöhner, Nedeikovits György. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Váradon: Janky J. Huzzala. Fogarason: Nehrer. Fejérvárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Vársárhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvároson: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bezler gyógyszerész urnaknál.

(105)

Ezen a legjellegesebb s legalkalmasabb növényekből a legtisztább jegeczet készült Dr. Koch fele növényczukorkák — a legtekintélyeseb vélemények szerint — mint enyhítő hatásu szer, köhögésben, rekedtségben, torokszélesben, nyálaskodásban sat. kitünőleg ajánlhatók, melyek a bennük foglalt növény- és édes nedvek legjavá által a beszéd szerv tisztasága, eleveensége és hajlékonyságára a legjobb hatással vannak. Ezek nemcsak ezen valóban jöltéző tulajdonságai által igen előnyösen különböztetik meg magokat az oly gyakran annyira dicsért mellezukorkáktól, Pate pectorale sat. hanem mindezen készítmények fölötte még különösen az által tüntetik ki magokat, hogy az emésztő szervek által könnyen fölemésztetnek, s hosszabb használat mellett sem okoznak semminemű gyomorhajokat, sem savanyúságot, sem elnyálkásodást nem hagynak hátra.

Kolozsvártt Wolf J. gyógyszerésznél, valamint: Abrudbányán: Ferenczy Mihály; Besztercén: Kelpt Frigyes és Dietrich-Fleischer; Déván: Büchler L. Erzsébetvároson: Smidt Andr. Szébenben: Zöhner F.; Brassóban: Stenner Fr. és Hoffmán; Marosvásárhelyt: Fogarasy Demeter; Szászsebenben: Weissörtel F.; Köhálom: Melas F. Ed.; Segesváron: Misselbacher B. F.; Székely-Udvárhely: Kaunc A. F.; Tordán: Welits György és Wolff G. gyógyszerzertárában.

(443) (2-3)

Eladó tekeasztal.

A kolozsvári polgári társalkodó két tekeasztalát egyikét mint felesleges és az egyet szállásán sok helyet foglaló butori eladová tette.

(442) (2-3)

Minden mirigygyói birtokos ezenel felszólítatik, hogy a magas minsterium előt álló, havenni kívánónak szabad választású engedletik a két asztal között, melyek áráira nézve értekezhetni az egyet szállásán (Ovár és piacszék felé B. Apor ház) Szarvadi Károly gazda-igazgatóval

Minden tévedés kikerülése végett pontosan kell vizgálni arra, hogy a Dr. Koch-fele jegeczes növényczukorkák csak hosszukás skatulyákban vannak pakolva, melyeknek barna betűkkel nyomott fehér függvénye a fennebb látható pesztet viseli.

vas dolgában értekezés végett jelen év június 14-én vagy maga személyesen, vagy felhatalmazott által Kolozsvárt a Külső monostorutczában 64. szám alatti házánl megjelenni sziveskedjék.

Szabó Ferencz, meghatalmazott.

